

ỦY BAN NGHIÊN CỨU
TRẬN HẢI CHIẾN HOÀNG SA

HẢI CHIẾN HOÀNG SA

19-1-1974

TỔNG HỘI HẢI QUÂN & HÀNG HẢI
VIỆT NAM CỘNG HÒA

HẢI CHIẾN HOÀNG SA

2010

**Trần Đàm Với
Cựu Đề Đốc Trần Văn Chơn
Tur Lệnh Hải Quân VNCH**

Đề Đốc Trần Văn Chơn (ĐĐ TVC) là Tư Lệnh Hải Quân vào thời gian diễn ra trận hải chiến Hoàng Sa. Buổi tâm tình này diễn ra tại Nam California, Hoa Kỳ, lúc 10 giờ 30 sáng ngày 26 tháng 11 năm 2006.

Sau đây là phần trao đổi liên quan đến trận hải chiến, trích từ bản ghi chép buổi trò chuyện Đề Đốc Chơn dành cho UBHS; trong đó, Đề Đốc cũng đã trao đổi về một số sự việc khác, ngoài trận Hoàng Sa.

Buổi tâm tình này có sự tham dự của Ông Trần Minh Chánh (TMC), con trai của Đề Đốc Chơn và cũng là một cựu SQHQ.

Ghi chú: Theo truyền thống Hải Quân, đối với Sĩ Quan Hải Quân cấp Tướng, khi xưng hô đều được gọi là Đô Đốc.

PHẦN PHÒNG VẤN

1. UBHS:

Cuộc hải chiến xảy ra vào ngày 19 tháng 1 năm 1974 giữa HQ/VNCH và HQ/TQ, cảm nhận của Đô Đốc về trận hải chiến đó như thế nào?

ĐĐ TVC:

Nói cảm nhận liền thì nó hơi đột ngột, nói về trận chiến thì đã có nhiều người nói rồi, nó không được đúng lắm, có người nói này người nói

thế kia. Nói về trách nhiệm tổng quát là Tư Lệnh Hải Quân nhưng thực tại ở chiến trường thì là người khác. Khi ông Thoại báo cáo cho tôi về vấn đề Hoàng Sa, ông không báo cáo là có tàu binh của Trung Quốc mà chỉ nói là có hai chiếc tàu đánh cá có gắn súng đại liên thôi. *Tuyên Tập*. Tôi liền ra lệnh cho Đô Đốc Thoại đuổi 2 tàu đánh cá TQ ra khỏi hải phận của ta, nếu nó không nghe thì lôi nó giải giao về Đà Nẵng.

Nhưng không dè lực lượng HQ/TQ và cả bộ binh đã có mặt ở Hoàng Sa mà tình báo của chúng ta không biết. Cho nên cuộc đụng độ xảy ra với HQ/TQ có thể coi như rất đột ngột, không có tính toán trước.

Khi tôi tới phi trường Đà Nẵng thì gặp ông Tấn và ông Thoại, còn biết cuộc hải chiến tại Hoàng Sa giữa HQ/VNCH và HQ/TQ đã xảy ra rồi và Trung Tâm Hành Quân (TTHQ/BTL/HQ/V1DH) bị mất liên lạc với Hải Đoàn Đặc Nhiệm/Hoàng Sa (HĐĐN/HS).

Khoảng 2 giờ chiều, TTHQ/V1DH mới liên lạc được với CHT/HĐĐN. Đại Tá Ngạc báo cáo hải đội của ông đã giáp chiến với chiến hạm TQ và sau khi ngưng súng ông ra lệnh cho HQ5, HQ4 rút xuống Nam và hiện ở rất xa đảo và mất liên lạc với HQ10, HQ16, vì vậy tôi báo Đô Đốc Thoại ra lệnh cho Đại Tá Ngạc trở lại đảo Hoàng Sa để tìm kiếm và tiếp viện cho HQ10 và HQ16. Khoảng 5 giờ chiều, Đại Tá Ngạc báo cáo rằng hai chiến hạm HQ5 và HQ4 bị khó khăn trầm trọng về kỹ thuật, súng ống bị hư, lại có một số quân nhân trên tàu bị chết và bị thương cho nên tôi báo Đô Đốc Thoại ra lệnh cho Đại Tá Ngạc dẫn tàu quay về Đà Nẵng. Đó là những hiểu biết của tôi về trận hải chiến Hoàng Sa.

2. UBHS:

Đô Đốc có nhận được lệnh nào trực tiếp từ Tổng Thống Thiệu không?

ĐD TVC:

Không. Tổng Thống đã ra lệnh cho ông Thoại rồi ông Thoại mới báo cho tôi và xin tàu ra, tôi nói Tổng Thống ra lệnh thì cứ làm đi.

3. UBHS:

Khi Hải Quân lên thuyết trình cho Thủ Tướng và Hội Đồng Bộ Trưởng thì Tư Lệnh có nhận được lệnh nào trực tiếp từ Tổng Thống hoặc Thủ Tướng không?

ĐD TVC:

Không. Trước đó tôi nhận được tin cho biết Tổng Thống tham dự một cuộc lễ mãn khóa ở Đà Lạt và Tổng Thống muốn gặp tôi ở trên đó nhưng khi tôi lên gặp thì Tổng Thống không nói gì cả.

4. UBHS:

Tư Lệnh có ra lệnh cho BTL Hành Quân Biển tổ chức một cuộc hành quân lấy tên là "Hành Quân Trần Hưng Đạo 47" không?

ĐD TVC:

Không. Vì cuộc hành quân này nằm trong phạm vi Vùng 1 Duyên Hải. Tôi chỉ ra lệnh cho ông Thoại thôi. Trước đó, có hai tàu đánh cá Trung Quốc cứ khiêu khích hoài, tôi bảo ông Thoại bắt nó dẫn độ về Đà Nẵng như tôi đã nói ở trên.

5. UBHS:

Bộ Tư Lệnh Tiền Phương theo Đô Đốc ra ngoài Đà Nẵng là do Đô Đốc chỉ định?

ĐD TVC:

Tôi đi riêng một mình tôi, không có bộ tham mưu nào cả, chỉ có Đại Tá Quỳnh đi theo tôi. Tôi đi ra với mục đích giám sát, vì lúc đó ông Thoại là tư lệnh chiến trường và còn dưới quyền Tư Lệnh Quân Đoàn I. Tổng Thống ra lệnh cho ông Thoại có giấy viết tay đàng hoàng, viết dài lắm, tôi đã đọc lệnh đó (khi ở Đà Nẵng), cho nên ông Thoại là người nắm vững vấn đề nhất và sau đó là ông Tánh, là người sau này được chỉ định làm Chủ Tịch Ủy Ban Nghiên Cứu về trận hải chiến Hoàng Sa.

6. UBHS:
Thưa Đô Đốc, nói một cách tổng quát, Chính Phủ mình nói chung và Hải Quân mình nói riêng có một kế hoạch nào bảo vệ các hải đảo không?

ĐD TVC:
Kế hoạch viết ra trên giấy tờ thì không có. Về lãnh thổ, đảo Hoàng Sa dưới quyền ông tỉnh trưởng, tỉnh lại thuộc lãnh thổ Quân Khu 1-Quân Đoàn 1. Tỉnh chỉ có một trung đội Địa Phương Quân trấn giữ; hàng tháng Hải Quân chỉ lo việc tiếp tế cho địa phương quân trú đóng trên đảo mà thôi.

7. UBHS:
Trong tài liệu phỏng vấn Đô Đốc Thoại ngày 9 tháng 10 năm 2005, Đô Đốc Thoại có nói lúc xảy ra trận chiến không liên lạc được với Tư Lệnh, có lẽ Tư Lệnh lúc đó đang ở trên Đà Lạt?

ĐD TVC:
Đáng lẽ tôi ra Đà Nẵng sớm hơn nhưng phải lên Đà Lạt để gặp Tổng Thống và dự lễ mãn khóa sĩ quan võ bị Đà Lạt cho nên ra tới Đà Nẵng thì trận chiến đã xong rồi.

8. UBHS:
Sau khi thất thủ Hoàng Sa, Tư Lệnh có nhận được lệnh nào từ Tổng Thống là phải tái chiếm Hoàng Sa không?

ĐD TVC:
Không.

9. UBHS:
Nếu không có, Hải Quân mình cũng không làm hay là ...

ĐD TVC:
Từ lúc tôi ra Đà Nẵng, tôi làm gì tôi đều nói với ông Thoại. Sau khi đụng trận thì mình phải lo về vấn đề ủy lạo. Về việc tái chiếm Hoàng

Sa thì không có lệnh ở trên, Hải Quân làm sao thì làm, không nhận thêm được lệnh gì từ Tổng Thống.

10. UBHS:

Tổng Thống có trách cứ gì Hải Quân không?

ĐD TVC:

Không có.

11. UBHS:

Trở về yếu tố người Mỹ, thái độ của những nhân viên Hoa Kỳ trong trận chiến này, Tư Lệnh có nhận xét gì về họ không?

ĐD TVC:

Hải Quân không còn cố vấn Mỹ nữa; họ không nói nhiều, họ không giúp mình nữa. Ngày tôi hỏi hưu, tôi lên chào từ già Tổng Thống, tôi nói với ông, tôi vừa từ Mỹ về, vài người bạn cho tôi biết sau Hoàng Sa, Trung Quốc sẽ lấy Trường Sa nữa mà Hoa Kỳ không có can thiệp giúp mình được. Tổng thống nói gạt đi, dầu hòa mình thiếu gì làm sao Mỹ có thể bỏ mình được. Cấp trên nhiều khi không để ý và khai thác ý kiến của cấp dưới.

12. UBHS:

Đô Đốc có nhớ là Ủy Ban Nghiên Cứu trận Hoàng Sa do Đô Đốc Tánh làm Chủ Tịch có đúc kết được 1 tài liệu gì để trình Đô Đốc không?

ĐD TVC:

Có. Những tài liệu đúc kết được đều có trình tôi đều đặn.

13. UBHS:

Như Đô Đốc vừa nói ở trên, khi Đô Đốc liên lạc được với Đại Tá Ngạc và khi nghe Đại Tá Ngạc báo cáo bị mất liên lạc với HQ10 và HQ16, và không biết hai chiến hạm này ở đâu, Tư Lệnh mới ra lệnh cho Đại Tá Ngạc mang hai chiến hạm HQ5 và HQ4 trở lại Hoàng Sa

để tìm kiếm và tiếp viện cho HQ10 và HQ16. Lý do mà Đô Đốc hủy bỏ lệnh đó là vì trên tàu HQ5 và HQ4 có người bị chết và bị thương?

ĐD TVC:
Đúng vậy; và súng ống của HQ5 và HQ4 bị hư nữa ...

14. UBHS:
Vi những lý do đó, Tư Lệnh cho lệnh Đại Tá Ngạc dẫn HQ5 và HQ4 trở về Đà Nẵng? Không có việc Tư Lệnh đích thân ra lệnh cho cả hai chiến hạm HQ5 và HQ4 phải trở lại Hoàng Sa và đánh chìm nếu cần mà Đại Tá Ngạc viết trong Hải Sử Tuyển Tập (tr. 254) cũng như trong phúc trình của Trung Tá Phạm Trọng Quỳnh, Hạm Trưởng HQ5, nói rằng lúc 14:15H ngày 19/1/1974, nhận được lệnh trở về cố thủ tại đảo Hoàng Sa?

ĐD TVC:
Tôi không có ra lệnh đánh chìm tàu của mình mà chỉ ra lệnh tìm kiếm HQ10 và HQ16. Đó là tâm lý của những người muốn viết ra như vậy để tỏ lòng yêu nước của mình và chúng tôi có chết cũng để lại một cái gì nhưng nó không đúng sự thật.

15. UBHS:
Đô Đốc Thoại có xin Tư Lệnh để Đô Đốc Thoại đích thân ra chỉ huy tại Hoàng Sa nhưng Tư Lệnh không chấp thuận. Tư Lệnh có nhớ sự việc này không?

ĐD TVC:
Tôi không nhớ. Tuy nhiên đích thân chỉ huy cuộc hành quân do Vùng tổ chức, hay giao cho thuộc hạ chỉ huy là quyền hành và trách nhiệm của Tư Lệnh Vùng.

16. TMC:
Có câu hỏi xin Ba xác nhận, Ba có phải là người đầu tiên ra lệnh khai hỏa trận Hoàng Sa theo như Đại Tá Ngạc viết trong cuốn Hải Sử Tuyển Tập mà ông ấy còn nhận ra là giọng nói của Đô Đốc Chơn?

ĐD TVC:

Trong bài viết Đại Tá Ngạc nói về tôi, ông ấy nói là tôi ra lệnh khai hỏa mà ông ấy cho rằng ông ấy rất quen thuộc cái giọng nói của tôi. Thực ra ông ấy muốn nói tốt cho tôi nhưng mà không phải vậy. Khi tôi ra đến Đà Nẵng thì trận chiến đã ngưng rồi.

17. UBHS:

Đô Đốc có ý kiến gì về việc Hoa Kỳ chuyển giao cho HQVNCH toàn là những chiến hạm cũ từ hồi Đệ Nhị Thế Chiến?

ĐD TVC:

Đó là những chiến hạm do Hoa Kỳ viện trợ, chúng ta phải chấp nhận để có phương tiện chiến đấu và phương tiện huấn luyện cho sĩ quan và đoàn viên của ta.

HẾT

1. UBHS:

Xin Đô Đốc cho biết lý do và thời gian Đô Đốc có mặt ở Vùng 1 Duyên Hải trong biến cố Hoàng Sa?

ĐĐ LNT:

Trong biến cố Hoàng Sa, trước khi nói về nó thì tôi cũng xin nhắc lại những dữ kiện đã xảy ra năm 1970. Tôi từ Đà Lạt trở về Hải Quân năm 1970 sau khi ở Đà Lạt 5 năm để thành lập trường Đại Học Chiến Tranh Chính Trị của VNCH. Tôi giữ chức vụ Tư Lệnh Phó cho Đô Đốc Trần Văn Chon, trong suốt thời gian đó. Vì cách xa Hải Quân đã hơn 5 năm, anh em cũng thấy đã mất đi rất nhiều những nguồn tư tưởng về quân chủng gốc của mình cho nên tôi dùng hết mọi cách để học hỏi trở lại, nói chung là học lại cái tổ chức của Hải Quân. Thời gian từ 1970 đến ngày mất nước là năm 1975, cái hoạt động của tôi rất là giản dị, đa số dường như là 6 ngày trong 1 tuần, đi các nơi để thăm các đơn vị Hải Quân, từ lớn tới nhỏ, có khi lại thanh tra nữa. Trong thời gian đó, hầu như là tôi ở bên ngoài chứ không ở trong BTL Hải Quân một cách thường xuyên. Do đó, có những điều xảy ra ở BTL/HQ tôi không được biết và không được rõ, tôi cũng nêu lên vấn đề đó để các anh em đề ý. Trở về trận hải chiến Hoàng Sa, tôi có mặt ở Đà Nẵng vì Đô Đốc Chon chỉ thị cho tôi bay ra Đà Nẵng để theo dõi cuộc chiến Hoàng Sa, “để theo dõi,” xin anh em nhớ cái điếm đó. Tôi bay ra đó ngày 19, gần chiều tôi mới đến, đến đó gặp ông Tư Lệnh Vùng 1 Duyên Hải lúc đó là ĐĐ Hồ Văn Kỳ Thoại, mọi chuyện nó đã xảy ra vào buổi sáng ngày 19 rồi, cho nên khi tôi đến thì có những chuyện nó đã xảy ra rồi. Tôi ở lại Đà Nẵng từ ngày 19 cho đến gần cuối tháng, tôi mới trở về Sài Gòn, anh em cũng thấy cái chuyện mà tôi đi ra đó, thi hành cái lệnh của Đô Đốc Trần Văn Chon, là để theo dõi cuộc Hải Chiến Hoàng Sa, đó là lý do tại sao tôi có mặt ở Đà Nẵng.

2. UBHS:

Nói tóm lại là Đô Đốc ra tới Đà Nẵng sau khi cuộc chiến đã xảy ra?

ĐĐ LNT:

Đúng như vậy!

3. UBHS:

Xin Đô Đốc cho biết các hoạt động của Đô Đốc trong thời gian có mặt tại VIDH? Đô Đốc tới Đà Nẵng thì cuộc chiến đã xảy ra rồi, và Đô Đốc ở lại VIDH tới cuối tháng mới trở về Sài Gòn, trong thời gian đó những hoạt động nào mà Đô Đốc đã làm tại VIDH?

ĐD LNT:

Thật ra sau hai ngày chạm trán với nhau ở Hoàng Sa, thất bại hay thành công thì nó đã ngã ngũ rồi. Tôi được biết hạm đội của mình cũng bị một số các thiệt hại, và cũng đang trên đường trở về căn cứ. Tôi ở lại đó với Đô Đốc Chon để tiếp đón hạm đội từ chiến trường trở về Đà Nẵng, để ủy lạo các anh em từ chiến trường trở về. Cái thứ hai nữa là sau một vài hôm ở tại Đà Nẵng, tôi phải bay đến Quy Nhơn để vào bệnh viện, để ủy lạo các anh em đã bị trôi giạt vào bờ biển. Đến Quy Nhơn tôi vào Bệnh Viện Quy Nhơn, để ủy lạo các anh em và trao gấn Chiến Thương Bội Tinh cho các anh em đó. Đó là những công việc đã làm trong thời gian tôi ở Đà Nẵng.

4. UBHS:

Trong cuộc phỏng vấn Đô Đốc Thoại của Ủy Ban Hoàng Sa ngày 9 tháng 10 năm 2006, Đô Đốc Thoại cho biết, lúc khai hỏa vào tàu Trung Quốc, Đô Đốc không có mặt tại VIDH.

(nguyên văn: “Tôi không nhớ là Đô Đốc Tánh có mặt tại VIDH trong suốt thời gian trận hải chiến. Nếu ông có mặt thì đương nhiên ông đã lấy quyền chỉ huy và tôi sẽ không phải tự lấy những quyết định hết sức khó khăn.”)

Thực ra câu này là đúng bởi vì Đô Đốc Tánh đã xác nhận, Đô Đốc Tánh tới sau khi cuộc chiến đã bùng nổ rồi, cho nên khi đánh nhau thì Đô Đốc Thoại ra lệnh khai hỏa, như vậy là đúng phải không Đô Đốc?

ĐD LNT:

Thực ra thì tôi đến Đà Nẵng trễ hết nửa ngày, cho nên cuộc chiến nó đã bắt đầu rồi. Nói rõ về cái quyền chỉ huy chiến trường, điểm này chúng ta thấy rằng: Thứ nhất, Tư Lệnh VIDH là vị chỉ huy và điều động tất cả lực lượng Hải Quân ở tại địa phương, cũng như biệt phái cho VIDH. Rồi cái thứ hai nữa, là vị tư lệnh lực lượng Hải Quân

tham chiến ở Hoàng Sa cũng đã được Tư Lệnh HQ/V1DH chỉ định đó là cố Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc. Điểm thứ ba, điểm này hơi lạ lùng một chút đối với tôi, lệnh khai chiến theo tôi được biết là do bộ TTM ban ra. Đó là ba yếu tố dường như nó choảng lại với nhau, nó làm cho xáo trộn cái hệ thống chỉ huy. Theo như tôi biết cái vụ Hoàng Sa có liên quan tới một cái lệnh hành quân gọi là “Lệnh Hành Quân Trần Hưng Đạo 47.” Lệnh hành quân đó gửi cho BTL/HQ/V1DH thi hành để bảo vệ Hoàng Sa. “Lệnh Hành Quân Trần Hưng Đạo 47” đó tôi cũng chẳng biết gì cả, chẳng nhận được giấy tờ gì về cái lệnh đó hết trơn. Cho nên lúc sau này nói lên, tôi mới hiểu là có cái “Lệnh Hành Quân Trần Hưng Đạo 47” được lập ra để bảo vệ Hoàng Sa, giao cái trách nhiệm đó cho vị Tư Lệnh V1DH, đó là những điểm tôi xác nhận tôi có thấy và tôi nghĩ như vậy. Vì theo cái hệ thống chỉ huy của mình, theo thông lệ đó thì vị thâm niên tại địa điểm nào đó, ở tại V1DH, trận hải chiến Hoàng Sa xảy ra, đã có vị Tư Lệnh V1DH, lãnh trách nhiệm để mà điều động chỉ huy cái cuộc hành quân này, và chính ông đã chỉ định vị tư lệnh chiến trường Hải Quân chiến đấu tại Hoàng sa là cố Hải Quân Đại Tá Hà Văn Ngạc. Những chuyện đó ở trong cái vòng chỉ huy và điều động của vị Tư Lệnh V1DH.

5. UBHS:

Xin hỏi Đô Đốc một câu hỏi nhỏ, khi Đô Đốc ra tới phi trường Đà Nẵng thì ai đón Đô Đốc và Đô Đốc có biết ai đón Đô Đốc Chon không? Có phải là Đô Đốc đón Đô Đốc Chon không?

ĐĐ LNT:

Theo tôi biết thì tôi không có đón Đô Đốc Chon, khi tôi đến thì có ông Tư Lệnh V1DH đến đón tôi rồi đưa tôi về ở tại cái Bộ Tham Mưu V1DH.

6. UBHS:

Có một câu hỏi xin được Đô Đốc làm sáng tỏ, hỏi này Đô Đốc nói là, trước khi ra V1DH thì Đô Đốc đi vòng vòng, như vậy là trong cái buổi sáng đó và ngày hôm trước, Đô Đốc đang đi công tác ở các đơn vị hay là Đô Đốc rời BTL/HQ vào sáng ngày 19 để đi thẳng ra Đà Nẵng?

CAO VĂN VIÊN

**NHỮNG NGÀY CUỐI CỦA
VIỆT NAM CỘNG HÒA**

**VIETNAM BIBLIOGRAPHY
2003**